

SUSISIEKIMO MINISTERIJOS VALDYMO TOBULINIMO GRUPĖS 2010 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Susisiekimo ministerijos valdymo tobulinimo grupės 2010 metų veiklos planas (toliau – veiklos planas) buvo patvirtintas 2010 m. sausio 7 d. grupės posėdyje ir pateiktas Valstybės valdymo tobulinimo komisijai (Saulėlydžio komisijai). Patobulintas pagal Valstybės valdymo komisijos (Saulėlydžio komisijos) pateiktus pasiūlymus veiklos planas patvirtintas 2010 m. liepos 19 d. protokolu Nr. 8-75. Veiklos plane buvo numatyta 23 priemonės, dauguma iš jų įvykdytos.

1. Įgyvendinant Vykdamosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepciją:

1.1. Buvo išanalizuotos Susisiekimo ministerijos vykdomos funkcijos, identifikuotos funkcijos, kurios nepriskirtinos ministerijai pagal koncepcijos ir Vyriausybės įstatymo nuostatas – įstatymų ir kitų teisės aktų įgyvendinimas, licencijų ir leidimų išdavimas ir kitos, nesusijusios su valstybės politikos formavimu. Pagal grupės pasiūlymus parengtas Susisiekimo ministerijos nuostatų projektas, atitinkantis Vyriausybės įstatymo, Biudžetinių įstaigų įstatymo bei Vykdamosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepcijos nuostatas, kuris priimtas 2010 m. spalio 13 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybės) nutarimu Nr. 1480.

1.2. Įgyvendinant šią priemonę taip pat buvo analizuojami įstaigų prie ministerijos nuostatai, jų vykdomos funkcijos, steigimo dokumentai. Pagal svarstymų išvadas parengtos šių įstaigų steigimo dokumentų pataisos ir atitinkami Vyriausybės nutarimų projektai pateikti Vyriausybei, kurie priimti Įstaigų prie Susisiekimo ministerijos nuostatai, aiškiai nustatantys jų statusą, atsisakant nebūdingų viešajam sektoriui ir nesuderinamų su įstaigos prie ministerijos paskirtimi funkcijų, patvirtinti Susisiekimo ministro įsakymais.

1.3. Susisiekimo ministerija įgyvendina 9 valstybės įmonių savininko teises ir pareigas: VĮ Transporto ir kelių tyrimo institutas, VĮ „Problematika“, VĮ Geležinkelių projektavimas, VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, VĮ Vidaus vandens kelių direkcija, VĮ „Oro navigacija“, VĮ Tarptautinis Vilniaus oro uostas, VĮ Tarptautinis Palangos oro uostas, VĮ Kauno oro uostas. Buvo išanalizuoti šių valstybės įmonių įstatai, siekiant nustatyti, kurios valstybės įmonės turi viešojo administravimo įgaliojimus, įvertinti, ar tikslinga juos turėti. Nustatyta, kad VĮ Transporto ir kelių tyrimo institutas, VĮ „Problematika“, VĮ „Geležinkelių projektavimas“ viešojo administravimo įgaliojimų neturi. Likusioms valstybės įmonėms viešojo administravimo įgaliojimai (valdyti, naudoti ir disponuoti viešąją transporto infrastruktūrą, rinkti rinkliavas už naudojimąsi viešąją transporto infrastruktūrą, patikėjimo teise valdyti valstybinę žemę ir nuomoti ją teisės aktų nustatyta tvarka) suteikti įstatymais: Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymu, Aviacijos įstatymu, Vidaus vandens transporto kodeksu, todėl jų netikslinga atsisakyti.

1.4. Vertinant ministerijos reguliavimo srities asignavimų valdytojų veiklą, siekiant biudžeto lėšų naudojimo skaidrumo, efektyvumo ir racionalumo, buvo pasiūlyta asignavimų valdytojų skaičių sumažinti. Šiuo metu asignavimų valdytojai yra tik Susisiekimo ministerija ir Informacinės visuomenės plėtros komitetas (laikiniai).

1.5. Buvo analizuojama viešųjų įstaigų, kurių dalininko (savininko) teises ir pareigas įgyvendina Susisiekimo ministerija: VšĮ „Plačiajuostis internetas“, VšĮ „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“. Konstatuota, kad atsižvelgiant į tai, kad VšĮ „Plačiajuostis internetas“ įgyvendina didelę reikšmę šalies žinių ir informacinės visuomenės vystymuisi turintį projektą „Kaimiškųjų vietovių informacinių technologijų plačiajuosčio tinklo RAIN plėtra-2, finansuojamą iš Europos Sąjungos paramos lėšų, tikslinga, kad veikla būtų tęsiama. Atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybės 2010 m.

balandžio 25 d. nutarimu Nr. 475 Susisiekimo ministerijai buvo pavesta įgyvendinti viešosios įstaigos „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“ visas valstybės, kaip viešosios įstaigos dalininkės, turtines ir neturtines teises ir pareigas (perimant Kultūros ministerijos, Panevėžio apskrities viršininko administracijos ir Utenos apskrities viršininko administracijos įgyvendintas teises ir pareigas) šios įstaigos veiklą tikslinga tęsti.

2. Išnagrinėtos galimybės dėl valstybės įmonių pertvarkymo (reorganizavimo) į akcines bendroves

Apsvarsčius 9 valstybės įmones, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Susisiekimo ministerija ir atsižvelgiant į tai, kad VĮ Klaipėdos valstybinis jūrų uostas, visi 3 tarptautiniai oro uostai, VĮ „Oro navigacija“ ir VĮ Vidaus vandens kelių direkcija yra įrašytos į Strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymą, pertvarkyti į akcines bendroves buvo pasiūlyta tik VĮ „Geležinkelių projektavimas“ ir VĮ „Problematika“. VĮ „Geležinkelio projektavimas“ jau pertvarkyta į akcinę bendrovę „Geležinkelio projektavimas“, o VĮ „Problematika“ pertvarkymo procedūros vyksta, artimiausiu metu bus baigtos. Dėl VĮ Transporto ir kelių tyrimo instituto pertvarkymo pasiūlymas kol kas nebuvo teikiamas, kol nebus priimtas sprendimas dėl valstybinės reikšmės kelių priežiūros sistemos pertvarkymo.

3. Įvertinta Valstybinės vidaus vandenų laivybos inspekcijos reorganizavimo eiga bei pasekmės

Valstybinė vidaus vandenų inspekcija buvo reorganizuota – prijungta prie Lietuvos saugios laivybos administracijos – nuo 2010 m. liepos 1d. Buvo svarstomi teisės aktų projektai dėl valstybės tarnautojų perkeliama į Lietuvos saugios laivybos administraciją, skaičiaus, funkcijų, turto perdavimo, Lietuvos saugios laivybos administracijos struktūros po reorganizavimo ir kitais klausimais ir teikiami pasiūlymai, siekiant, kad reorganizavimo procesas būtų sklandus, skaidrus ir efektyvus, nenutrūktų abiejų institucijų veikla, būtų formuojama vieninga saugios laivybos politika.

4. Išanalizuoti kelių priežiūros ir eksploatacijos funkcijos privatizavimo galimybės. Apsvarstyti Lietuvos automobilių kelių direkcijos atliktos studijos išvadas – ši priemonė nebuvo įgyvendinta, todėl perkelta į 2011 metų veiklos planą.

5. Išanalizuotos Lietuvos civilinės aviacijos sektoriaus pertvarkymo galimybės

Buvo pritarta valstybės įmonių – tarptautinių Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostų pertvarkymo į akcines bendroves variantui, pritarta atitinkamų teisės aktų projektų paketui: Aviacijos įstatymo, Transporto veiklos pagrindų įstatymo, Strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo pakeitimų projektams ir VĮ Tarptautinio Vilniaus oro uosto pertvarkymo į akcinę bendrovę, VĮ Kauno oro uosto pertvarkymo į akcinę bendrovę ir Tarptautinio Palangos oro uosto pertvarkymo į akcinę bendrovę įstatymų projektams. Įstatymų projektų paketas buvo pateiktas Lietuvos Respublikos Seimui, tačiau gražintas tobulinti. Dėl to panaši priemonė numatyta ir 2011 metų veiklos plane.

6. Išanalizuota naujos įstaigos prie Susisiekimo ministerijos – Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos veikla – ši priemonė neįgyvendinta, atsižvelgiant į tai, kad įstaigoje ilgai nebuvo paskirtas vadovas, pakeitus įstaigos statusą iš įstaigos prie Vyriausybės į įstaigą prie Susisiekimo ministerijos, nuo 2011 m. ženkliai sumažintas pareigybių skaičius (nuo 52 iki 26 pareigybių), įstaigoje vyko vidiniai pertvarkymai, perskirstomos funkcijos.

7. Peržiūrėta transporto lengvatų sistema, įvertintas pertvarkymo tikslingumas.

Apsvarsčius Transporto lengvatų įstatymą, prieita išvados, kad šiuo metu, esant sudėtingai šalies ekonominei padėčiai, sprendimas mažinti asmenų, kurie naudojami transporto lengvatomis, skaičių ar kitaip keisti transporto lengvatų sistemą, gali turėti neigiamų pasekmių. Ši priemonė perkelta į 2011 metų veiklos planą.

8. Svarstyta Lietuvos Respublikos geležinkelių sektoriaus reformos vykdymo eiga ir atlikto audito išvados dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymo

Apsvarsčius šį klausimą konstatuota, kad reformos I etapo priemonės faktiškai įgyvendintos: atskirtos infrastruktūros valdytojo ir keleivių ir krovinių vežimo sąskaitos, dėl viešosios geležinkelio transporto infrastruktūros valdymo, naudojimo ir disponavimo sudaryta turto patikėjimo sutartis tarp AB „Lietuvos geležinkeliai“ ir Susisiekimo ministerijos, perskirstytos geležinkelio valdytojo funkcijos, viešosios geležinkelio infrastruktūros objektai inventorizuojami ir registruojami Nekilnojamojo turto registre. Tačiau, atsižvelgiant į atlikto audito išvadas, nepritarta valstybės įmonės viešajai geležinkelio infrastruktūrai valdyti steigimui ir pasiūlyta parengti Geležinkelių transporto sektoriaus įstatymo pakeitimo projektą dėl integruoto viešosios geležinkelio infrastruktūros valdymo modelio įteisinimo. Įstatymo projektas pateiktas Vyriausybei.

9. Peržiūrėti susisiekimo ministro valdymo sritis reglamentuojantys teisės aktai, teikti pasiūlymai dėl administracinės naštos asmenims mažinimo ir verslo aplinkos gerinimo bei verslo sąlygų palengvinimo.

Ministerijos Teisės skyrius ir kiti padaliniai nuolat teikia pasiūlymus mažinti administracinę naštą asmenims ir lengvinti verslo sąlygas. Buvo svarstytas Geležinkelių transporto kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir taikymo įstatymo papildymo 4¹ straipsniu, Geležinkelių transporto kodekso 1, 3, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 25, 33, 34, 57, 58, 59, 60 straipsnių pakeitimo ir papildymo, 30 ir 30¹ straipsnių bei penktojo skirsnio pripažinimo netekusiais galios, Kodekso papildymo 10¹ ir 33¹ straipsniais bei priedo pakeitimo įstatymo projektas. Įstatymo projektu siūloma nustatyti viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių (vežėjų) veiklos rezultatų gerinimo sistemos turinį ir šios sistemos principus. Ši sistema apims skatinimo už geresnius, negu buvo planuota, veiklos rezultatus priemones, taip pat baudas ir kompensacijas už traukinių eismo sutrikimus. Nustatant viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių (vežėjų) veiklos gerinimo sistemą siekiama mažinti geležinkelių transporto eismo sutrikimų skaičių ir didinti naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra efektyvumą. Projektas pateiktas Seimui.

Buvo pasiūlyta: atsisakyti nuostatos, jog vidaus vandenų uosto ar prieplaukos pažymėjimo galiojimas gali būti sustabdytas, jeigu uosto arba prieplaukos veikla buvo nutraukta ilgiau kaip 6 mėnesius arba nebuvo pradėta per 6 mėnesius nuo uosto pažymėjimo arba prieplaukos pažymėjimo išdavimo dienos, priimtos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. spalio 3 d. nutarimo Nr.1057 pataisos (2010 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 818). ir, tuo būdu sudarytos palankesnės sąlygos verslui savarankiškai planuoti savo ūkinės veiklos pradžią ar aktyvumą.

Susisiekimo ministro 2010 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. 3-451 „Dėl Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos Europos vidaus vandenų kelių laivybos taisyklių paskelbimo“ užtikrintas taikomų laivybos taisyklių suderinamumas su kitų šalių praktika, taikomi tokie patys reikalavimai kaip ir kitose Europos valstybėse, todėl laivavedžiams sudaromos palankesnės sąlygos vykdyti vidaus vandenų transporto veiklą Lietuvos Respublikos vidaus vandenyse. Buvo atlikti atitinkamų teisės aktų pakeitimai, susiję su informacinių įpareigojimų sumažinimu, jų supaprastinimu, pakeičiant periodiškumą, mažinant subjektų, kuriems taikomi grupės ir pan.

10. Iš Valstybės valdymo tobulinimo komisijos (Saulėlydžio komisijos) buvo gautas pasiūlymas įvertinti Valstybinės kelių transporto inspekcijos struktūrą, taip pat apsvaustyti automobilių atitikties įvertinimo tvarką, siekiant supaprastinti procedūras. Informacija apie šių

svarstymų rezultatus pateikta Valstybės valdymo tobulinimo komisijai (Saulėlydžio komisijai) 2010 m. gruodžio 14 d. raštu Nr. 2-6604(20).

12. Buvo svarstytos Valstybės kontrolės rekomendacijos dėl Susisiekimo ministerijos valdymo srities valstybės įmonėms skirtų valstybės biudžeto lėšų turtui įsigyti paskirties ir įmonės savininko kapitalo didinimo.

Valstybės kontrolės 2010 m. liepos 10 d. sprendime Nr. SP-24 buvo konstatuota, kad kai kurios Susisiekimo ministerijos valdymo srities valstybės įmonės neteisingai apskaitė valstybės biudžeto joms skirtas lėšas, nes jas atvaizdavo kaip dotacijas ir nepadidino įmonės savininko kapitalo. Šis klausimas buvo svarstytas kartu su kitais ministerijos administracijos padaliniais ir prieita išvados, kad valstybės įmonėms skirtų investicijų apskaitos teisinis reglamentavimas nėra pakankamai aiškus. Taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2010 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu (protokolo Nr. 35, 27 klausimas, 1 punktą) pavedė Susisiekimo ministerijai, Finansų ministerijai ir Ūkio ministerijai išnagrinėti valstybės įmonėms skirtų investicijų paskirties teisinį reglamentavimą ir pateikti konkrečius pasiūlymus. Po keleto pasitarimų su minėtomis institucijomis ir VŠĮ Audito ir apskaitos tarnybos atstovais, Susisiekimo ministerija parengė Vyriausybės nutarimo projektą „Dėl Valstybės biudžeto lėšų, skirtų valstybės įmonei ilgalaikiam turtui sukurti ar įsigyti, priskyrimo įmonės savininko kapitalui, turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančiam kapitalui arba dotacijai kriterijų aprašo patvirtinimo“. Projektas derinamas nustatyta tvarka.

Kitų rekomendacijų iš Valstybės kontrolės negauta.